

Nr. RV17.0018 (2017)

Beantwoording schriftelijke vragen van de fractie van Beter voor Den Helder aangaande de Commissie bezwaarschriften

Aan de fractie Beter voor Den Helder
i.a.a. de leden van de Gemeenteraad

Op 10 maart 2017 heeft u onder verwijzing naar artikel 39 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over Beantwoording schriftelijke vragen van de fractie van Beter voor Den Helder aangaande de Commissie bezwaarschriften:

1. *Klopt het dat het College het advies van de Bezwaarcommissie weleens naast zich neerlegt?, is dit dan geheel of gedeeltelijk?*
2. *In welke zaken komt dit voor en waarom?*
3. *Hoeveel bezwaarmakers stappen daarna naar de rechtbank?*
4. *Hoeveel van deze bezwaarmakers worden door de rechtbank in het gelijk gesteld?*
5. *Hoeveel kosten deze rechtbank procedures ons als gemeente?*

Alvorens op de specifieke vragen in te gaan, vindt het college het van belang om aandacht te geven aan de bredere context waarbinnen bezwaar- en beroepsprocedures plaatsvinden.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan tegen een besluit beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Voorafgaand aan het instellen van beroep dienen belanghebbenden in de meeste gevallen eerst bezwaar te maken bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen. Het bestuursorgaan heroverweegt naar aanleiding van het bezwaarschrift het besluit. De gemeenteraad heeft bij verordening een commissie (de Commissie Bezwaarschriften) ingesteld ter voorbereiding van de beslissingen op bezwaren tegen besluiten van de raad, het college en de burgemeester. De taak van de commissie is dus om het bestuursorgaan te adviseren over de te nemen beslissing op bezwaar. De commissie is een onafhankelijke, externe adviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb. De commissie is ingesteld om een transparante en objectieve heroverweging te kunnen nastreven. Op deze wijze kan de bezwaarschriftenprocedure dienen als zeeffunctie in die zin dat het er toe leidt dat niet onnodig de gang naar de rechter wordt gemaakt.

Bezwaarschriftenprocedures zijn een cruciaal onderdeel van de rechtsstaat. Het biedt partijen de mogelijkheid door de Commissie bezwaarschriften te laten beoordelen of hun belang voldoende geborgd is binnen een besluit. Het doel van de bezwaarschriftenprocedure is, als gezegd, heroverweging van het primaire besluit. Anders dan de rechter dient het bestuursorgaan zich bij deze heroverweging niet te beperken tot de rechtmatigheid van het primaire besluit, maar moet het ook aandacht besteden aan beleidsaspecten (de doelmatigheid) voor zover de wet daartoe de ruimte biedt. De heroverweging dient in beginsel plaats te vinden naar de stand van de feiten, het recht en het beleid van het moment van heroverweging (ex nunc-toetsing). Ook als er een nieuw besluit moet worden genomen na een vernietiging door de rechter, moet ex nunc worden besloten.

Bezwaarde heeft de mogelijkheid om na een bezwaarprocedure de rechter om een toets te vragen. De rechter toetst op rechtmatigheid naar de stand van zaken zoals die was op het moment van het besluit, dus met terugwerkende kracht (ex tunc). Dit gebeurt met gepaste terughoudendheid om te voorkomen dat de rechter op de stoel van de bestuurder gaat zitten. Andersom dienen bestuurders zich te onthouden van een oordeel over een rechterlijke uitspraak. Beide vormen van terughoudendheid doen recht aan de scheiding der machten in ons rechtssysteem.

Zodra de rechterlijke macht om een toets wordt gevraagd, zijn hier *ongeacht de uitkomst* kosten mee gemoeid voor de bezwaarde en de verweerder. Dit zijn griffierechten en proceskosten enerzijds, maar ook kosten in de zin van ambtelijke inzet om verweer te voeren. Daarnaast kan er sprake zijn van kosten voortkomend uit een schadevergoeding.

Tegen geschetste achtergrond beantwoorden wij uw vragen als volgt:

Vraag 1. Klopt het dat het College het advies van de Bezwaarcommissie weleens naast zich neerlegt? Is dit dan geheel of gedeeltelijk?

De Commissie bezwaarschriften heeft een onafhankelijke, adviserende rol richting (onder andere) het college. In beginsel wordt het advies van de Commissie overgenomen. Het advies is echter niet bindend, het college mag de keuze maken om het advies niet te volgen, bijvoorbeeld omdat er sprake is van een verschil in interpretatie van feiten of definitie. Daarnaast kan een advies gedeeltelijk gevolgd worden of wordt het advies gevolgd in die zin dat de onderbouwing of argumentatie van een beslissing wordt herzien, terwijl de beslissing gehandhaafd blijft.

Wanneer u met 'naast zich neerleggen' bedoelt dat het college er beargumenteerd voor kiest om een advies niet (volledig) over te nemen, dan is dit juist. Dit kan geheel of gedeeltelijk zijn, evenals het kan zijn dat de beslissing gehandhaafd wordt terwijl de onderbouwing herzien wordt.

Vraag 2. In welke zaken komt dit voor en waarom?

Er is een Commissie ter voorbereiding van de beslissing op bezwaren tegen besluiten van de raad, het college en de burgemeester: de Commissie bezwaarschriften. Bezwaarschriften kunnen verschillende onderwerpen betreffen. Al naar gelang het onderwerp worden deze behandeld in drie kamers: de Algemene kamer, de Sociale kamer en de Rechtspositionele kamer.

In de periode van 1 januari 2016 tot 16 maart 2017 zijn er in de Algemene Kamer 53 adviezen uitgebracht. In 43 van de gevallen is de beslissing op bezwaar conform het advies van de commissie. In 5 gevallen is er (gedeeltelijk) contrair aan het advies besloten. In 5 gevallen diende er op 16 maart nog een beslissing volgend op het advies van de Commissie genomen te worden.

In de periode van 1 januari 2016 tot 16 maart 2017 zijn er in de Sociale Kamer 96 adviezen uitgebracht. In 84 van de gevallen is de beslissing op bezwaar conform het advies van de commissie. In 7 gevallen is er (gedeeltelijk) contrair aan het advies besloten. In 5 gevallen diende er op 16 maart nog een beslissing volgend op het advies van de Commissie genomen te worden.

In de periode van 1 januari 2016 tot 16 maart 2017 zijn er in de Rechtspositionele Kamer 17 adviezen uitgebracht. In 14 van de gevallen is de beslissing op bezwaar conform het advies van de commissie. In 3 gevallen is er (gedeeltelijk) contrair aan het advies besloten.

In totaal heeft de commissie voor bezwaarschriften in de periode van 1 januari 2016 tot en met 15 maart 2017 166 maal advies uitgebracht over een ingediend bezwaar. In 141 gevallen is de beslissing op bezwaar conform het advies van de commissie voor bezwaarschriften. In 15 gevallen is (gedeeltelijk) contrair aan het advies besloten. In tien gevallen is er nog geen beslissing op bezwaar uitgesproken.

Vraag 3. Hoeveel bezwaarmakers stappen daarna naar de rechtbank?

Uw bewoording lijkt te veronderstellen dat enkel bezwaarmakers na een beslissing op bezwaar contrair op het advies van de Commissie een toets door de rechter vragen. Het is niet zo dat een beroepszaak per definitie en exclusief volgt op een beslissing op bezwaar die contrair is aan het advies van de Commissie, noch is het zo dat een besluit conform advies niet aangevochten kan worden middels een beroepszaak. Immers: het college kan conform het advies van de commissie voor bezwaarschriften besluiten, waarna een bezwaarde alsnog beroep instelt. Het lijkt dus niet verstandig om het aantal beroepszaken één op één te koppelen aan adviezen van de Commissie bezwaarschriften, omdat dit uitnodigt tot een onjuiste relatie.

Er is sinds 1 januari 2016 38 maal beroep ingesteld.

Vraag 4. Hoeveel van deze bezwaarmakers worden door de rechtbank in het gelijk gesteld?

Van de 38 ingestelde beroepen is het beroep vijf (5) maal gegrond verklaard. Er zijn nog 22 zaken in behandeling. In vier gevallen is het beroep ongegrond verklaard. Vier (4) beroepszaken zijn niet-ontvankelijk verklaard. Drie (3) zaken zijn ingetrokken.

Vraag 5. Hoeveel kosten deze rechtbankprocedures ons als gemeente?

Belanghebbenden hebben de mogelijkheid om een toets op rechtmatigheid te laten doen rond besluiten waarvan zij menen dat hun belang onvoldoende gewogen is. Dit leidt tot kosten voor bezwaarde en verweerder, ongeacht de uitkomst van deze toets. Naast de kosten van procesvertegenwoordiging (denk aan de ambtelijke inzet) kan er bij een gegrond beroep sprake zijn van een proceskostenveroordeling en een vergoeding van de griffierechten. Wanneer bezwaarde een

natuurlijk persoon is, variëren deze bedragen van € 46,- tot € 168,-. Wanneer bezwaarde een rechtspersoon is, bedragen deze € 333,-. Wanneer bezwaarde rechtsbijstand heeft, is een eventuele proceskostenveroordeling gebaseerd op de forfaitaire bedragen uit het besluit 'Proceskosten bestuursrecht' en doorgaans opgebouwd uit een punt per beroepschrift en een punt per zitting. De kosten van deze samen zijn € 944,-. Mocht bezwaarde in de bezwaarfase ook verzocht hebben om een proceskostenvergoeding, dan kan deze in de beroepsfase bij gegrondverklaring toegewezen worden. In dat geval gaat het om een verdubbeling van de proceskosten.

Zonder op de aard van de individuele casus in te gaan, kunt u dus uitgaan van een maximale kosten per gegrond verklaarde rechtbankprocedure van € 333,- + € 944,- + € 944,- = € 2221,-. Als gezegd zijn er vijf zaken gegrond verklaard. In geval van maximale kosten als beschreven zou hier dus sprake zijn van 5 maal € 2221,- = € 11.105,-

Recent heeft de Commissie Bezwaarschriften het Jaarverslag 2016 aan de geadviseerde bestuursorganen aangeboden. De leden van de raad hebben dit Jaarverslag (als geadviseerd orgaan) ook ontvangen. De Commissie deelt in dit verslag een aantal bevindingen, alsmede wordt een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zullen nader bestudeerd worden en, waar mogelijk en waardevol, met de Commissie besproken worden, dan wel gevolg krijgen in werkwijzen en –processen.

Wij vertrouwen erop u met vorenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Den Helder, 18 april 2017

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

MINUUT

secretaris
Robert Reus

MINUUT